

**Magyar Bányászati
Szövetség**
1054 Budapest, Báthory u. 7.
Telefon: 30-951-8207

**Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók
Szakszervezete**
1068 Budapest, Városligeti Fásor 46-48.,
Telefon: 322-9865

Munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség fejlesztése és az átmenet támogatása a „B” Bányászat, kőfejtés ágazatban GINOP 5.3.5.18-2019-00125

14. Hírlevél

2021. május 20.

Elkészült a „Megoldási javaslatok megalapozása a bányászatban dolgozók munkaerőpiaci alkalmazkodóképességének erősítésére” című tanulmányunk végleges változata.

A tanulmány célja és eredménye

Cél:	Eredmény:
<p>A projekt megvalósítása során létrejött tanulmányok, elemzések alapján készíteni – figyelembe véve a projekt kezdete óta eltelt időben megismert információkat is - egy olyan összegző dolgozatot, amely bemutatja azokat az adatokat, észrevételeket, javaslatokat, amely segíthet a döntéshozók számára bemutatandó vezetői tanulmány megírásában.</p>	<p>A tanulmány sorra veszi azokat a külső körülményeket, amelyek a dekarbonizáció elérésének fontosságához vezettek (klímavédelmi megállapodások, nemzetközi vállalások, stb.). Bemutatja a Mátrai Erőmű Zrt. energetikai, foglalkoztatási helyzetét a régióban, a cég szerkezetváltása kapcsán felszabaduló munkaerő lehetséges elhelyezkedését a régió megyéiben (Nógrád, Heves, Borsod). Ehhez támpontot adott a Miskolci Egyetem szakértőinek felmérése a térség foglalkoztatási tendenciáiról, ingázási jellemzőiről, a betöltetlen álláshelyek szerkezetéről. Ugyancsak fontos ismerni a térség munkaerő felszívási képességét, melyet az adatgyűjtés/elemzés felmérésünk mutatott meg.</p> <p>A tanulmány felsorolja azokat a nemzetközi támogatási lehetőségeket, amelyek az átmenethez nyújthatnak támogatást és ugyancsak bemutatja azokat az nemzetközi megoldásokat, ahol már foglalkoztak a szénkivezetés hatásaival.</p>

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFÉKTETÉS A JÖVŐBE

Néhány gondolat a tanulmányból:

Miért stratégiai fontosságú a Mátrai Erőmű? Erre a kérdésre a Nemzeti Energiastratégia 2030 a következő válaszokat adja:

- „A Mátrai Erőmű esetleges leállása egy *rendszerszintű szabályozásra* alkalmas erőmű kiesését eredményezné a hazai villamosenergia-rendszerből.
- Az időjárás szélsőségesé válásával egyre gyakrabban tapasztalható, hogy a felhasználás/fogyasztás megközelíti, vagy meghaladja a rendelkezésre álló kapacitásokat. Ez a helyzet a tartalék erőművek növekvő jelentőségére hívja fel a figyelmet. Az import elérhetőségét korlátozhatja, hogy a régióban mind a hőmérséklet alakulása, mind pedig a víztartalékok nagysága erősen korrelált.
- Az időjárásfüggő megújuló termelés növekvő részaránya mellett *a szabályozási rugalmasság fenntartása* abban az esetben is szükséges, ha energia-oldalon nem mutatkozik hiány. A magyar villamos rendszerben az elkövetkező időszakra, *Paks 2 beállításáig*, valamint a *megújulók rendszerintegrációjából fakadó hálózatfejlesztési feladatok elvégzéséig* szükség van alacsony óraszámú termelő stratégiai tartalékkapacitásra, üzembiztonsági tartaléokra. Erre a Mátrai Erőmű tartalék erőművi fenntartása az egyik legkézenfekvőbb megoldás.” (ITM (2020))

„A Mátrai Erőmű hosszú távú jövőképeének megvalósítása során kormányzati érdek egy olyan átfogó energiapolitikai megközelítés kialakítása, amely a klímapolitikai célok teljesítése, a modernizáció mellett a hevesi barnaszenes régió szerkezet-átalakítását, a felmerülő ellátás biztonsági kockázatok kezelését, valamint a beruházási és rekultivációs igényeket is figyelembe veszi.... A Mátrai Erőmű számára biztosítani kívánt átmenet ... jól illeszkedik Magyarország klímapolitikai céljaihoz, és a 2050-es karbonsemlegességi célokról szóló európai uniós vitában képviselt álláspontjához.” (ITM (2020))

„A szigorodó szennyezőanyag-kibocsátási előírások és az egyre emelkedő ÜHG-kibocsátási egységárak mellett addig valószínűleg nem lesz jövedelmező hagyományos széntüzelésű erőművet építeni Európában, amíg nem válik gazdaságossá a CO₂-leválasztás és –tárolás. A Mátrai Erőmű korszerűbb lignites blokkjait stratégiai tartalékba helyezzük, az idősebb blokkok fokozatosan leállításra kerülnek.” – Nemzeti Energia- és Klímaterv (ITM)

2020.01.20-án a BDSZ-nek és az EVDSZ-nek az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz címzett közös levele (Konzultáció a Mátrai Erőmű Zrt. helyzetéről (Bányamunkás (2020(1)) számos konkrét ajánlást tartalmazott a „méltányos és igazságos” átmenet biztosítására.

Az első szükséges lépés a szociális partnerek (minisztérium, Mátrai Erőmű Zrt. management, szakszervezetek, Mátrai Erőmű Zrt. Központi Üzemi Tanács) részvételével állandó munka-bizottság létrehozása. A Bizottság feladata az átmenetet illető egyeztetés, illetve javaslatok kialakítása új fenntartható munkahelyek megteremtésére Bükkábrány és Visonta térségében.

További (javasolt) lépések:

- ✓ Munkaerőpiaci helyzet felmérése Visonta és Gyöngyös térségében (jelen GINOP-5.3.5-18-2019-00125 eredményeinek felhasználásával).
- ✓ Megoldás keresése minden munkavállaló számára.
- ✓ Fiatalabb munkaerő: átképzés, figyelembe véve a távlati lehetőségeket, az erőmű kapcsolt vállalkozásainál is.
- ✓ Nyugdíj előtt állók számára szociális intézkedések
 - jövedelemvesztésük pótlása

- átmeneti bányászjáradék
- szénkülfejtéses szakmai nyugdíj
- nyugdíj előtti karkedvezmény
- vállalati karkedvezményes nyugdíjalap
- ✓ Helyi és az ágazati kollektív szerződések érvényben tartás
 - meglévő munkavállalói juttatások (áramdíj kedvezmény is) megőrzése
- ✓ Szakszervezet, üzemi és központi üzemi tanács működési feltételeinek biztosítása
- ✓ A finanszírozás rendszerének kialakítása.

Finanszírozási jogosultság

Az uniós országok maguk határozzák meg azokat a területeket és ágazatokat méltányos átállásra vonatkozó területi terveikben, amelyek támogathatók lesznek az Igazságos Átmenet Alapból.

Az Alapból való részesedéshez az egyes tagállamoknak „*a méltányos átállásra vonatkozó területi tervet*” kell benyújtaniuk, amely kitér az átmenet legfontosabb lépéseinek nemzeti szintű ütemezésére; az átmenet által legjobban sújtott régiók, megyék és a legnagyobb kihívások (pl. munkahelyek elvesztése, stb.) beazonosítására.

„A támogatás középpontjában az intelligens szakosodási stratégiákkal összhangban álló gazdasági átalakulás (pl. kvk-k, üzleti inkubátorházak, az innováció, az ipar és a kutatás közötti együttműködés támogatása), a szénágazatban hagyományosan foglalkoztatott munkavállalók átképzése, valamint az energiahatékonyság és az alternatív és megújuló energiaforrások előmozdítása áll. (COM/2020/22 final (2020))

A kezdeményezés sikerének záloga az érintett tagállamok, régiók és helyi szereplők, köztük a szociális partnerek felelősségvállalása. Mindezt elősegítik a megosztott irányítás szerinti nemzeti társfinanszírozási követelmények, csakúgy mint a partnereknek a fejlesztési stratégiába való bevonása.,,

A szociális párbeszéd szerepe

A folyamat során a szociális párbeszéd fontos szerepet játszik. „A fenntartható munkahelyeket meg kell védeni, ill. újakat kell létrehozni mind a már működő, mind pedig az újonnan létrejövő ágazatokban. Az „igazságos átmenetnek” valóban olyan pályákat kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik a zsugorodó ágazatok munkavállalóinak, hogy munkát találjanak a bővülő ágazatokban. Az európai szociális partnerek továbbra is ösztönzik a jó szociális párbeszédet és kollektív tárgyalást nemzeti szinten annak érdekében, hogy megvédjék a munkavállalók bérét, a munkafeltételeket és a szakszervezeti jogokat. A megfelelő szociális intézkedések biztosítása (oktatás és átképzés), amelyek elősegítik ezt a folyamatot, meghatározó jelentőségű ebből a szempontból. A különböző átmeneti időszakokhoz mindenképpen társulni kell egy „szociális tervnek”, amelynek valóságos gazdasági hatása van, ami azt jelenti, hogy biztosítható a folyamatos foglalkoztatás és a megfelelő munkafeltételek az adott ágazatban, valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés az érintett régióban. Biztosítani kell a munkavállalók foglalkoztathatóságát az újra alkalmazás érdekében – a folyamatos képzés a munkavállaló teljes pályája folyamán lehet ennek az egyik módja.” Forrás: A Bányai ÁPB állásfoglalás az EU ETS Irányelvének a 2020 utáni időszakra vonatkozó revíziójára, 2016. szeptember